

МОТИВИ

Със законопроекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки се предлагат промени, свързани с необходимостта от:

- Прецизиране на изисквания, произтичащи от европейското законодателство с цел осигуряване на съответствие по отношение на кръга на възложителите и случаите на допустими промени в хода на изпълнение на поръчките;
- Въвеждане на допълнителни правила, свързани с прилагане на Централизираната електронна платформа за възлагане на обществени поръчки;
- Прецизиране и допълване на някои разпоредби с цел улесняване на прилагането им.

Една от промените от първата група, с която се прецизират изисквания на европейското законодателство в областта се отнася до кръга на възложителите. С редакцията на чл. 5, ал. 2, т. 16 от ЗОП се променя статутът на лечебните заведения, като отпада изискването за вида на собствеността. Независимо дали са частни или държавни, те попадат сред възложителите, ако повече от 50 на сто от приходите им са от държавния и/или общинския бюджет, и от бюджета на Националната здравноосигурителна каса. В тази връзка се предлага и отмяна на част от дефиницията в § 2, т. 43 от ДР на ЗОП, която се отнася до лечебните заведения. Промяната е във връзка с предложение на Министерството на здравеопазването, като с нея се отстранява констатирано несъответствие с разпоредбите на Директива 2014/24/ЕС.

Следващото предложение касае хипотезите на съществени промени в договори за обществени поръчки. Те са уредени изчерпателно в чл. 116, ал. 5 от ЗОП, като за разлика от директивите е стеснен обхватът на случаите, в които изменението е съществено. С направеното допълнение той се разширява, като се засягат всички случаи, при които изменението прави договора съществено различен по характер от първоначално сключения. Същевременно с тази редакция се ограничават допустимите несъществени изменения на договори на основание чл. 116, ал. 1, т. 7. С изменението в чл. 116, ал. 5, т. 2 изразът „не са били известни на останалите участници в процедурата” се заменя с „по начин, който не е бил предвиден в първоначалния договор за поръчка или рамково споразумение” с оглед прецизиране на разпоредбата в съответствие с изискванията на директивите.

С предложеното изменение в чл. 26, ал. 1, т. 3 от ЗОП се разширяват случаите, в които възложителите се задължават да изпращат информация до АОП. Според новото допълнение, ще се изпраща информация и при договори, възложени по правила установени в международно споразумение между България и трета страна при граждански поръчки, както и при поръчки в областите отбрана и сигурност

(чл. 13, ал. 1, т. 1 и т. 13, б. „б“ от ЗОП). Промяната се отнася и до някои специфични изключения, прилагани от секторните възложители, сред които поръчките на свързано предприятие и на съвместно предприятие (чл. 15, ал. 1, т. 1, 2, 5 и 6 от ЗОП). Задължението се въвежда във връзка с изпълнение на ангажимента по директивите за изпращане на информация за тези договори до ЕК (чл. 229, ал. 1, т. 23, б. „а“ от ЗОП).

Със законопроекта се предлагат и промени, които се налагат във връзка с използването на Централизираната електронна платформа. Преминването към изцяло електронно възлагане изисква работа с електронни документи. С предлаганото допълнение в чл. 22, ал. 9 и чл. 28, ал. 2 от ЗОП се урежда издаването на индивидуалните административни актове на възложителите, каквито са решенията и обявлението за доброволна прозрачност, като електронни документи през платформата. Предвидено е номерът на решението да се генерира от платформата, а за датата на издаване се приема датата на електронния подпис на възложителя. Целта е да се предотврати практиката по издаване на актовете, извън платформата.

С промените чл. 208, ал. 2 от ЗОП се предлага въвеждането на нов подход при представяне писмените доказателства пред Комисията за защита на конкуренцията, когато те са електронни документи, включително създадени или изпратени чрез платформата по чл. 39а, ал. 1 от ЗОП. В тези случаи те се представят на електронен носител вместо да се прилага заверен препис на хартиен носител.

С част от промените в закона се прецизира и допълва нормативната уредба, като по този начин се цели улесняване на практиката и преодоляване на някои констатирани затруднения.

В новата ал. 2 на чл. 35 е уредено изключение от правилото за публикуване на обявленията в „Официален вестник“ на Европейския съюз. То касае обявлението за възложена поръчка, когато съдържа информация за прекратяване на процедури на договаряне по 18, ал. 1, т. 8 – 10. В тези случаи обявлението не следва да се изпраща, поради спецификата на посочените процедури, при които липсва предходна публикация в „Официален вестник“ на ЕС при откриването им.

С предлаганата промяна в чл. 54, ал. 8 от ЗОП се предвижда формално основание за заличаване на стопански субекти от списъка, в който са вписани за нарушения.

В новата ал. 6 на чл. 72 е предвидено изключение от правилото да се изисква обосновка при наличието на необичайно благоприятни оферти. То се прилага при провеждане на вътрешен конкурентен избор по чл. 82, ал. 3 и 4, в случаите когато такава обосновка вече е представена и приета в процедурата за сключване на

рамковото споразумение, проведена от централен орган за покупки. Предложението е направено за облекчаване на изпълнителите по рамкови споразумения, сключени от централен орган за покупки, като се преустановява многократното представяне на една и съща обосновка. От друга страна се избягва създаване на разнородна практика при възложителите, ползващи рамковото споразумение поради вземане на различни решения, свързани с приемането, респ. отхвърлянето на обосновката.

Предлагат се промени в чл. 100, ал. 11 от ЗОП, съгласно които се допуска удължаване на сроковете и в случаи, при които необходимостта е породена от обективни обстоятелства.

С промяната на чл. 111, ал. 10 от ЗОП се дава възможност гаранцията, която обезпечава гаранционното поддържане, да се внесе на преди да започне този етап от изпълнението на договора. Целта е облекчаване на стопанските субекти чрез намаляване на финансовата тежест от блокиране на значителни средства още при сключване на договора. В тази връзка е прецизирана разпоредбата на чл. 112, ал. 1, т. 3 от ЗОП.

Предложени са и някои промени при възлагане на поръчки в областите отбрана и сигурност, свързани с провеждане на принципа на публичност и прозрачност, и касаещи събирането на информация, идентична на тази в гражданските поръчки. По-конкретно е регламентирано задължение за възложителите да изпращат информация при договори, сключени в условията на т. нар. вътрешно (in-house) възлагане (чл. 155, ал. 1, т. 3 от ЗОП), както и при приключване на договор за обществена поръчка или рамково споразумение (чл. 155а от ЗОП).

Предложено е допълнение на правилата за възлагане на поръчки чрез събиране на оферти с обява. В нова ал. 2 на чл. 187 е предвидена допълнителна възможност за възложителите, аналогична на тази при процедурите за поръчки на по-висока стойност, свързана с прилагане на т. нар. „обърнат ред“, при който може да се извърши оценка на техническите и ценовите предложения на участниците преди разглеждане на документите за подбор. Той е допустим само в случаите, когато всички предложения от офертите се представят с числова стойност. Второто допълнение е въведено с новия член 189а. В него е регламентирана възможност за удължаване срока за подаване на оферти при тези поръчки, като са уточнени допустимите хипотези и начинът за реализация.

Важни промени са предвидени в чл. 215, ал. 5 и 6 от ЗОП по отношение размера на санкциите, които Комисията за защита на конкуренцията налага при установяване на нарушения след сключен договор. В досегашната уредба размерът на тези санкции е регламентиран по два начина – фиксиран „3 на сто“ (по ал. 6) и определяем „до 10 на сто“ (по ал. 5). По този начин санкцията за по-тежки нарушения, определена в граници „от – до“ може да се окаже по-ниска от

определената като твърд размер санкция за по-леко нарушение. С предложената редакция подходът се уеднаквява, като и за двете санкции са предвидени минимални и максимални граници, а за по-тежките случаи е определен и по-висок минимален размер.

Предложената отмяна на чл. 232а от ЗОП е продиктувана от констатирани в практиката проблеми и неефективност при използването на външна експертна помощ за проверка на проекти на технически спецификации и методики за оценки при осъществяването на външен контрол (контрол чрез случаен избор) от АОП. През двегодишния период на действие на разпоредбата, която позволява ползването на външни експерти, са установени слабости в две насоки: липса или невявяване на експерти в голяма част от професионалните области, в които е необходима експертиза, както и в качеството на представените становища – формално извършени проверки, бланкетно формулирани заключения, неаргументирани препоръки. В резултат на това не са постигнати целите на разпоредбата за предоставяне на възможност за използване на експертна помощ при поръчки със сложен или специфичен предмет, за проверката на които са необходими професионални знания и опит, или познания в областта на специално законодателство.

Допълнени са правомощията на изпълнителния директор по чл. 229, ал. 1 от ЗОП. Те са свързани със събиране и изпращане на информация до Европейската комисията в рамките на мониторинговия доклад или по нейно искане.

Останалите промени са редакционни и касаят прецизиране на разпоредбите с цел улесняване на прилагането и еднакво разбиране, без да се засяга техният смисъл.

В преходни и заключителни разпоредби е уредено прилагането на направените промени спрямо висящи правоотношения, напр. при рамкови споразумения за секторни възложители, сключени до 14.04.2016 г., по които поръчките се възлагат чрез договаряне без обявление (уредба, която е отпаднала с новата директива 2014/25/ЕС); запазване действието на съществуващите договори, сключени от частните лечебни заведения; довършване на контрола на случаен избор върху документи, подадени в АОП преди влизане в сила на промените и приключване на висящи преписки във връзка с искания за вписване в списъка по чл. 57, ал. 4 от ЗОП.

Приемането на законопроекта осигурява необходимите нормативни предпоставки за по-нататъшното развитие на процеса по въвеждане на изцяло електронно възлагане на обществени поръчки в страната. Същевременно прецизираната нормативна рамка ще улесни прилагането на закона от субектите на

възлагателния процес и ще спомогне за установяване на правилна и непротиворечива практика.

За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерството на финансите.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към проекта е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Законопроектът е в пълно съответствие с приложимото европейско законодателство в областта на обществените поръчки.